

zondag 20 november
(laatste zondag van het kerkelijk jaar 2015-2016)

IK BEN DE OPSTANDING EN HET LEVEN

Bijbellezing: Johannes 11, 1-46

In deze preek over de opstanding van Lazarus, zullen wij steeds even kijken naar het schilderij dat Vincent van Gogh over deze geschiedenis heeft gemaakt. Wat mij opvalt, is dat er twee dingen heel duidelijk te zien zijn: (1) aan de ene kant zie je de dood in al zijn doodsheid. Lazarus in vale, grijze tinten geschilderd. Hij is precies zo geworden als de aarde, of de rotsen waarin hij is gelegd. Alle kleur is verdwenen. Maar (2) boven Lazarus, die op dit moment uit de dood opstaat, schijnt de zon. Een felgeel gekleurde zon, met dat typische geel van Vincent van Gogh, dat je ook bijvoorbeeld bij de zonnebloemen ziet. Een felgeel gekleurde zon die alles hier op aarde in een ander licht stelt. En als je goed kijkt, zie je Lazarus, maar ook de aarde om hem heen, iets van die zonneglans ontvangen. Heel lichte gele tinten in de grauwe aarde en ook op het gelaat van Lazarus.

Juist deze twee dingen die wij op dit schilderij zien, komen wij ook heel mooi tegen in hoe Johannes ons in zijn evangelie vertelt over de opwekking van Lazarus. Johannes vertelt ons ook over die twee dingen: dat heel menselijke en kwetsbare (de grauwheden van de dood)... en ook dat zonlicht van boven dat alles in een andere glans zet. Die twee dingen, die twee grootheden komen samen in dat ene leven van Jezus, in wat Jezus doet en voelt en zegt. Aan de ene kant laat Johannes ons die heel menselijke en kwetsbare kant van Jezus zien: wij zien Jezus in al Zijn menselijkheid en menselijke emoties. Wij zien de Zoon van God huilen bij het graf van Zijn vriend Lazarus.

Maar we zien ook iets anders bij Jezus. Want dat licht van boven, Gods licht, schijnt door Jezus heen. Je zag dat al helemaal aan het begin van de geschiedenis, toen men Jezus kwam berichten dat Lazarus ziek was. Jezus ging toen niet direct naar hem toe. Hij bleef nog twee dagen waar Hij was. Waarom? Hij zou zo te laat komen. En *toch* wachtte Jezus nog twee dagen. Op de derde dag zou Hij pas gaan. De derde dag, dat is in de Bijbel veelzeggend...

Jezus zou pas op de derde dag naar Zijn vriend gaan, want zo had God het gewild. Jezus zal namelijk Gods heerlijkheid laten zien (vers 4 en vers 40). Deze heel kwetsbare, door verdriet gebroken Jezus zal Gods heerlijkheid, de heerlijkheid van Zijn hemelse Vader, in het donker van de dood laten zien. Want op Zijn roepstem zal Lazarus uit zijn doodsslaap wakker worden en opstaan. Juist in dit grauwe, duistere tafereel, waar alle glans was verdwenen... zal het licht van Gods heerlijkheid doorbreken. Uit de schoot van de aarde, die Jezus' tranen heeft opgevangen, zal Lazarus

opstaan en aan zijn zusters worden teruggeven. ... Gods Goddelijke antwoord op ons verdriet en onze nood. Gods redding door de dood heen. Gods redding in en door Jezus.

Dit wonder van Lazarus' opstanding is het laatste van de zeven wonderen die Johannes ons heeft beschreven. Het vormt de climax, zo zou je kunnen zeggen. Lazarus' opwekking doet ons vooruitzien naar de opwekking van Jezus. Straks, als Jezus is gestorven aan het kruis, dan zal zichtbaar worden dat de dood ook *echt* onder Gods macht voorgoed zal moeten buigen. In Jezus' sterven en opstaan zullen de zonde, de duivel en de dood niet voor tijdelijk, maar voor *goed* moeten afdruipe. Lazarus zal toch nog op een moment door de dood overmeesterd worden, maar Jezus niet. Hij zal Heer en Meester blijken te zijn over het kwaad en de dood. En daar wijst de opwekking van Lazarus alvast naar vooruit.

Maar wat heeft deze geschiedenis van Lazarus' opstanding voor vandaag te zeggen voor u en voor mij?

Ik kijk met u voor deze vraag nog even naar het schilderij van Vincent van Gogh: allereerst, zo zei ik al in het begin, vallen mij die grauwe kleuren op. Die sfeer van de dood. Die dood bevindt zich niet in een hoekje op het schilderij. Nee, in al haar grauwheden en ruwheid staat dat letterlijk en figuurlijk op de voorgrond. Blijkbaar moest dat de ruimte krijgen..., blijkbaar mocht dat het schilderij voor een groot gedeelte vullen. En dat is ook precies wat in ons Bijbelgedeelte opvalt: de dood wordt niet ontkent. Er wordt niet aan voorbij gelopen door Jezus, ook al zal Lazarus straks op mogen staan. Nee, Jezus laat Zijn tranen zien. Jezus huilt. De kortste Bijbeltekst in heel de Bijbel - Jezus huilt - maar zo veelzeggend! Blijkbaar hoeven wij de pijn van de dood dus niet te verbloemen. Blijkbaar hoeven wij niet sterk te zijn en gelijk door te kunnen gaan met behulp van ons geloof. Blijkbaar hoeven in de kerk niet allerlei troostende woorden en Bijbelteksten te worden gestrooid om de bittere pijn van de dood toch nog wat zoet te maken. Nee, u en jij, wij worden opgeroepen om de pijn van de dood, om de duistere kanten van het leven en om het verdriet niet te ontvluchten, maar om deze eerlijk onder ogen te zien. Je mag huilen. Je moet het niet wegstoppen. Van jezelf niet. En het verdriet van anderen niet.

Kunnen wij wel met het lijden, het verdriet, met onze eigen menselijke kwetsbaarheid omgaan? Vanuit deze geschiedenis van Jezus en Lazarus krijgen wij de opdracht om de pijnlijke wonden *niet* toe te dekken. Niet de gaten die er in het leven zijn geslagen op te vullen met allemaal goedbedoelde woorden, of Bijbelteksten misschien zelfs. Nee, het uithouden bij dat verdriet, waar geen woorden voor zijn. Niet je ogen afwenden en stoer door willen gaan. Niet: de ander alleen laten in zijn of haar verdriet. Nee, kijk naar Jezus: zwijgend stilstaan bij het graf... en die tranen laten komen. Daarom haasten wij ons als kerk ook niet om de Adventstijd straks in te gaan. Nee, eerst staan wij stil op de drempel naar het nieuwe kerkelijk jaar. Eerst staan wij stil, om naast die personen te staan die getroffen zijn door een gemis. Samen staan wij op die drempel. Samen: met elkaar... en met Jezus. Want kijk eens naast u. Daar staat Jezus. Met tranen in Zijn ogen. Jezus huilt. God is niet ver weg. *Wat is Hij dichtbij u gekomen!*

Zo'n geemotioneerde, huilende Jezus roept wel vragen op. Dat lees je dan ook in de reacties van de Joden. Vers 36 en 37: 'De Joden dan zeiden: zie, hoe lief Hij Lazarus had! Maar sommigen van hen zeiden: kon Hij ook niet maken dat deze niet gestorven was?' Ja, inderdaad: kon Jezus het niet voorkomen hebben? Dat is precies de pijnlijke vraag, die zovaak door je hoofd gaat, als je iemand mist.

Maar dan zie ik ook iets anders - en dat is dat tweede op het schilderij van Van Gogh waar wij het nog over moeten hebben - er schijnt een licht over dat grauwe tafereel... een

prachtig geel licht... want Jezus staat hier niet als een machteloos mens zijn vuisten te ballen tegenover de dood. Nee, daarin zit het cardinale verschil met ons mensen. Jezus is niet machteloos! Hij heeft het al gezegd tegen Martha, die als eerste naar Hem toesnelde. Jezus zei tegen haar: Ik ben de Opstanding en het Leven. *Ik ben de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al was hij gestorven. En ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid. Geloof je dat?*

Dat is het prachtige zonlicht over het droevige gebeuren: Jezus is niet alleen gekomen om in dat menselijk lijden te delen... Hij is ook gekomen om in al de pijn, zonde en dood van de wereld *Gods heerlijkheid* te laten zien. 'Ik ben de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven'. Wie in Jezus gelooft, zal leven. De dood zal niet het laatste woord meer over zijn of haar leven hebben. Nee, als je in Jezus gelooft..., dan mag je *eeuwig* leven. Niet alleen straks het eeuwige leven ontvangen als je sterft. *Nee, als je in Jezus gelooft, dan mag nu al dat eeuwige leven voor jou beginnen.* Dat is die heerlijkheid die Jezus mocht laten zien: 'wie in Mij gelooft, zal leven.' Dan mag nu al die prachtige zon zijn eeuwig licht laten schijnen over je leven van nu.

Kan je je daar iets bij voorstellen wat dat voor je leven betekent? Hoe totaal anders dit geloof je leven maakt?

Als Jezus de Opstanding en het Leven is..., als ik door in Hem te geloven het eeuwige leven mag ontvangen, dan is dit leven hier op aarde dus blijkbaar nog maar het begin. Dan wacht mij nog veel meer... Maar als dat zo is, dan hoef je dus niet je leven zo in te richten alsof dit leven nu alles is en alsof alles in dit leven moet gebeuren. Ik denk aan onze gangbare planning: eerst in je jeugd jaren school/studie... daarna hopen op een baan, een gezin, lekker veel doen, nog een extra studie of wat hobby's... rond je 65^e of 67^e afbouwen en veel tijd zien over te houden om nog een aantal leuke dingen doen. En als je 80 of 90 mag worden, in redelijke gezondheid hopelijk, dan spreken wij tegenwoordig over een voltooid leven. Het is goed geweest. 'Hij of zij heeft een goed leven gehad', zo zeggen wij dan. Het is voltooid. ... Nee! Het is nog lang niet *voltooide* tijd, als wij vroeg of laat sterven! Je bent nog maar aan het begin..., je sterven, ook al ben je inmiddels 100 jaar, betekent geen afronding..., het betekent een steeds dichterbij de vreugde komen die God met je wilt delen!

Ik hoop dat de ouderen onder ons van dit geloof zullen getuigen. Tegenover andere gemeenteleden. Tegenover je kinderen, als u die mag hebben. Bent u iemand die vol heimwee vastzit aan het verleden, aan vroeger? Of bent u iemand die opziet tegen het naderende levenseinde en alles wat daaraan vastzit? Of..., of hebben die woorden 'Ik ben de Opstanding en het Leven' u zo geraakt, dat u hoopvol uitziet naar de toekomst? Dat anderen, ondanks alle mogelijke zorgen en dingen die echt niet fijn zijn, toch dat vertrouwen van u mogen opmerken... dat vertrouwen, omdat dit leven slechts *het begin* is van het eeuwige leven dat Jezus ons heeft gegeven?

Jezus zegt 'Ik ben de Opstanding en het Leven. Wie in Mij gelooft, zal leven, die zal in eeuwigheid leven.' Je leven hier op aarde is dan dus nog maar het begin. En als je dat beseft, hoe anders kijk je dan naar de dingen die je doet en wilt en de dingen die je overkomen.

Rick Warren, een van de bekendere voorgangers in Amerika omschreef het zo: *'plotseling zullen veel activiteiten, doelstellingen en zelfs problemen (die eerder heel belangrijk leken te zijn) onbelangrijk en uw aandacht niet waard blijken te zijn.* Ja, als Jezus de Opstanding is... als je door Hem nu al eeuwig mag leven... dan ga je heel anders naar je leven kijken. Je mag nog steeds aan je carrière werken en je levensdromen proberen verwerkelijkt te zien..., maar je weet dat dit niet alles is. Rick Warren schrijft verder: *u gaat dan wijzer met uw tijd en uw geld om. U hecht meer waarde aan relaties en aan karakter en minder aan roem, rijkdom,*

prestaties of zelfs vermaak. Uw prioriteiten worden opnieuw gerangschikt.

Is dat ook bij u zo? Omdat Jezus de Opstanding en het Leven is... omdat je door het geloof in Hem eeuwig mag leven.. is het ook al zo bij u dat je prioriteiten daarom opnieuw gerangschikt zijn? Je geld en geldbestedingspatroon bijvoorbeeld. Misschien herken je wel die drang om je leven hier op aarde financieel veilig te stellen. Om vooruit te rekenen tot en met je pensioen toe, want anders... Die kramp om niet teveel weg te geven, want je weet nooit... Maar als je leven hier op aarde maar een klein stukje is van het leven dat Jezus je wilt geven... een voorproefje... zou dat je afwegingen en keuzen niet heel anders maken?

Rick Warren had het ook over je relaties, die anders zullen worden en belangrijker zullen worden. Als je weet dat je eeuwig mag leven..., dat dit leven hier op aarde maar een klein stukje is van het grote geheel van je leven... dan heb je toch alle reden om jezelf te geven voor die ander... om jezelf op sommige momenten even weg te cijferen? En dan heb je het toch niet zo nodig om in deze enkele jaren op aarde groot te willen zijn, meer dan anderen te zijn, om je gelijk te behalen, om ? Wat voor zin heeft dat in het licht van de eeuwigheid? Wat voor zin heeft het om jaren lang met je hakken in het zand te staan..., om iemand te zijn..., laat los! Alles van dit leven is aan de ene kant zo belangrijk..., maar aan de andere kant ook zo nietig..., want: wie in Jezus gelooft zal niet sterven, maar *eeuwig* leven.

Welke prioriteiten veranderen in uw leven, of moeten in uw leven veranderen als u Jezus hoort zeggen: 'Ik ben de Opstanding en het Leven'? Wat gaat u anders doen met uw geld, uw relaties, uw mogelijkheden?

Of misschien moeten wij niet te snel in de doe-modus willen gaan staan. Eerst maar eens gewoon beseffen: 'nu mag dus dat eeuwige leven, verbonden met Hem, al aanbreken... En daarom mag ik loskomen van al die dingen die ik vasthoud en die mij vasthouden... ik mag daarvan loskomen, om ze vervolgens weer op een nieuwe manier aan te pakken en te gebruiken om in dit korte leven goed te besteden.

Je mag nu al eeuwig leven, zegt Jezus. Helpt u dat niet om wat minder angstig en krampachtig te zijn in het leven? Er zijn zoveel angsten die ons leven kunnen beheersen: angst voor armoede. Angs voor de mening van anderen. Angst voor vreemdelingen die ons land veroveren. Angst voor milieurampen. Angst om onze gezondheid te verliezen. Angst voor de dood. Maar wat nu, als je eeuwig leven zou hebben..., zou je dan niet veel meer innerlijke rust hebben? Zou je dan niet veel meer onbevangen zijn? Zou je dan niet veel meer *echt* kunnen leven? ... En zou je niet veel meer dat echte leven ook aan anderen gunnen? Nou, dat leven wil Jezus je geven. Nu al. Vandaag nog mag je zo gaan leven. Als je in Hem gelooft.

Ik wil nog heel kort één keer kijken naar het schilderij van Van Gogh. Heeft u al goed gekeken naar dat gezicht van Lazarus? Herkent u dit gezicht? ... Het is het gezicht van Vincent van Gogh zelf!

Maar ik zie nog een persoon in dat gezicht. Ziet u het ook? Ik zie mijzelf. En ook u. Die Lazarus..., dat zijn wij. Zo kwetsbaar. Wij allen zullen eenmaal die weg naar de dood gaan. Dat moeten wij niet weg proberen te stoppen. Maar wat is het dan prachtig om vandaag die zon over je leven te zien schijnen: Gods licht. Gods redding. Gods redding in en door Jezus: Hij is de Opstanding en het Leven. Wie in Hem gelooft, zal leven. Eeuwig leven.

Ik hoop dat u zich zo in geloof aan Jezus zult vasthouden. God wil niet dat u straks voor altijd zult opgaan in dat grijszwarte van de aarde, van de dood. God wil niet je dood! En daarom is er een nieuw begin in Jezus. Een begin van leven, leven zonder einde, dat nu al mag beginnen.